די שענסטע אידישע
אינסטיטוציע
אין טאראנטא
איז אהן צווייפל די נייע געביידע פונ'ם
אידישען זשורנאל

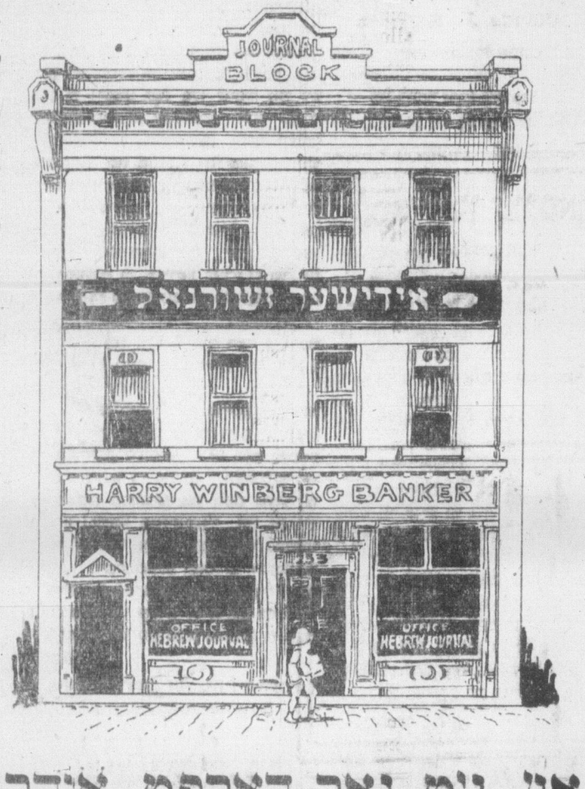

וואו עס געפינט זיך דער סייווינג דעפארטמענט פון
ה. ווייַנבערג
BANKER

שפארען איז דער ערשטער טריט צו ערפאלג צו מאכען ערפאלג אין לעבען, זעהט אז איר־ער קינד זאל אנהויבען בייציטענס געוואוינט עס צו שפארען, און פאר־זיכערט זיין ער־פאלג אין לעבען

און ניט נאר דארפט איהר זיי לערנען שפארען נאר לערנען זיך אליין שפארען

פראצענט ווערט געצאהלט אלע זעקס מאנאטען אויף א דאלאר און מעהר

קומט אריין אין מר. ווייַנבערגס סייווינג דעפארטמענט און נעהמט א סייווינג באנק, א זאך וועלכעס וועט אייך נוצען ברייַנגען

קלייבט ביי אייך אין הויז און דעפאנירט אין אידישען סייווינג דעפארטמענט

איהר דארפט קיין צייט פון אייער ארבייט ניט פארשווענדען, איהר קענט ארויסקומען נאך דער ארבייט, ווייל דער אפיס איז אפען

פון 9 אין דער פרי ביז 7 אין אוועגט

הויפט אפיס 251-53 קווין סטריט וועסט — ארום מיכאל סטריט

קומט צו
לעווינטעריז
קויפען בארגיינס
אין
פוירניטשור

לעווינטער גיט ארויס מערידוש לייסענס.

לעווינטער מאכט פערשידענע אפרידיזוס.

פערגעסט ניט אז לעווינטער איז דער עלטסטער פארנישינג דיעלער אין טאראנטא וואו איהר קרינט פארניטשור מיט סטאווס און אנ־דערע ארטיקלען זעהר בילינ.
פערגעסט ניט אן אייער פריינד

לעווינטער
360 קווין וועסט
טעלעפאן אדעלייד 1306.

בעקאנטמאכונג צו אלע מענס קאסטומער שניידער

אזוי ווי אייך איז שוין בעקאנט דער נאמען

דשייקאכס און זוהן

די עקספערט קאסטאם פענסס מייקערס. מיר זענען שוין יעצט אימשטאנד צו מאכען די בעסטע הויזען, ווייל מיר האבען שוין דעם ריכטיגען סעס ארבייטער און אויך מאכען מיר הויזען פאר יעדען מאן פון אונזער אדער פון אייער סחורה. בעסטע צופריעדענהייט. פארגעסט ניט אייער געסט ניט מיין אדרעס.

דזשייקאכס און זוהן
עקספערטס קאסטאם פענס מייקערס.
513 קווין וועסט
טעלעפאן עדעלייד 2650

KASH'S
דזשולערי סטאר
145½ קווין וו. טעל. ער. 3588
ספעשעל סייל
14 קערעט טשיינס 90 סענט

דייאמאנדס לאוויליערס און אויריינג־לעך, מיט ספעשיל בילינג פרייזען אויך לייכטער גרא מאפאנס מיט רע־קארדס. קומט און איבערצייגט אייך.

קויפט די שעהנסטע אידישע און ענג־לישע רעקארדס פאר אייער פאנאגראף

אין חזן קאפלאנס
שיפס קאנטאר

וואו איהר קענט אויך בעקומען אינשו־רינג פאר

פייער לייף אטאמאביל און בארגלערי

פון ד בעסטע קאמפאניעס.

אפיס 297 קווין סטריט. טעלעפאן אדעלייד 239, וואהנונג 73 בראנזווים, טעלעפאן קאלעדוש 4149.

חזן קאפלאן נעהמט אן מוהלשאפט און סידור קרושן ווי איכער מיט די בעס־טע צופריעדענהייט. פארגעסט ניט אייער חזן קאפלאן.

פאטראניזיט די איינציגע אידישע ווינדא קלייניג קאמפאניע

מיר אטענדען צו אלערהאנד הויז, פעקטארי, אפיסעס און סטאר קליניג. בעסטע ארבייט צו די בילינסטע פריי־זען. מיר מאכען קאנטראקטען מא־נאטליך און יעהר־ליך. 10 טעראלי סטריט. טעלעפאן עדלייד 3087

אוועגרען און יום־טובים טעלעפא־ניר קאל. 5619

NEW YORK WINDOW CLEANING COMPANY, 10 TERAULEY ST

ן צוריק ביז טאראנטא אין עלף טעג

דער רשטער איד וואס קומט פון קר ריצט דורך דעם ים אין 5 טעג. א נצע, שטעדטלאך אפגעווישט. די איינגזאהגער פארגעכטעט. פאג־מען ערגער ווי טען קען זיך פארשטעלען.

פון יב"ם.

די „אלומפיק", וועלכע האט צוריק בראכט זעקס טויזענד פריעגס העלדען ווייערע געליעבטע מוטערס און פריינט אויך געבראכט מיט זיך עטליכע דערט אימיגראנטען, וועלכע האבען אהרען געוואלגערט אין די מלחמה דער, אין א דאנק זייער בירגערטום לכעס זיי האבען געהאט פון די שטאר און דאנדע, איז זיי געלונגען צו פון די ערשטע, וועלכע זאלען צו קומען אין זייערע היימען. צווישען מליקליכע איז אויך פאראן א טאראנ־ר איר מיט'ן נאמען מ. ווייגערט, וועלי־ר קומט יעצט פון צריך, שווייצאריען. דער אמת'ן אבער איז ער געווען אין אנ־יסלאוו (נאליציען) פון וואנען ער ב איבער געגען וועגען די מלחמה פאר־רונגען.

מ. ווייגערט, וועלכער וואוינט יעצט ביי ן שוועסטער אין 11 העגרי סטריט איז ן טאראנטא אפגעפאהרען אין מאי 19. קיין סטאניסלאוו, צו זיין פא־לע וועלכע האט דארטען געוואוינט. ר האט זיך דארט פארזורגט ביז 1914, ן האט בייגעגעוואוינט ניט מעהר ווי ווי שלאכטען צווישען די רוסען מיט די טרייכער און אין ארום יענעם געגענד. אום ניט איבערצוטרייבען קיין זאך, אט מר. ווייגערט אנגעפאנגען זיינע לערונגען פאר מיר, מיט איך זאגען, ן אין אנפאנג האט מען די מלחמה ניט נעהען. דער בירגערמייסטער פון טאניסלאוו, האט אין א מיטען טאג נגעבען א באפעהל ניט צו פארלאזען די טאדט, אלע זאלען זיין גרייט. צו עמ־אנגען די פארזומענע רוסען, וועלכע מען עט באלד בערעגען אין סטאניסלאוו, ן וועמענס עעהל עס דערגרייכט שוין ן אכציג טויזענד. די אידישע באב־ערקערונג האט דערפיהלט ווי עטוואס ראלט זיך אין הארץ אפגעריסען. ווי ן פינסטערע כמארע אין א מיטען זומער טאג האט די ירדישע אלעמען געטראפען. ס איז אבער געווען פארפאלען, די מסאדט איז גלייך אפגעשלאסען געווארען טאר אריינפאהרער און ארויספאהרער.

דריי טעג שפעטער זיינען פטוצלונג ון רעגיערונגס בעאמטע פארשוואונדען פון סטאניסלאוו, און אנשטאט געפאנ־ענע רוסען, האבען זיך פון אלע זייד מען א לאז געטראן רוסישע סאלדאטען אויף סטאניסלאוו, און איבערגענומען ד פידערשאפט אהן א שום שלאכט.

פון אפפאהרען האט דאמאלס שוין קיין רעדע ניט געקענט זיין, אזוי איז עס ווייגערט צעבריבען מיט די רוסען אין סטאניסלאוו א אהר צייט.

מיט די אידען אין סטאניסלאוו האט דאס רוסישע מיליטער געלעבט בשלום, מעגליך אויס מורא פאר זייערע בעאמטע, זיי האבען געקויפט אלן געצאהלט פאר עסענוואר לויט די פרייזען, און געשאר־נגעוועט די ציווילע באפעלקערונג.

אין די שטעדטלאך ארום סטאניס־לאוו איז שוין אבער געווען צרות. דארט האבען די קאזאקען געארבייט מעשים, געפילנדערט האב און טוטס, געשלאגען אין געגאנדעט אהן רחמנות, און די איי־נגעטימער ארויסגעטריבען פון זייערע הייי מען.

די פרייזען אויף עסען זיינען אין יע־נער צייט ניט געשטיגען, אין סטאניס־לאוו האט מען ניט געקענט מערקען קיין הונגער. מען האט געקראגען צו קויפען פרוקט ווי פאר דער מלחמה, אויסער דעם וואס מען איז געווען אפגעשטעלט פון דער ארומגער גאליציען.

מלחמה נאכריכטען בין איך זיכער, דאס מר. ווייגערט פארגעעסט זיינע ראנגערונגען, האט איהר אמת'רע און פאקטישע געהאט, מעהר פון אונז. קיין ווייטונג האט ניט געגאנגען דעם אמת, בפרט. דאמאלס ווען דער דייטש איז גע־ווען זעהר אין אלע געגענדען.

דאס אלעס האט געדויערט ביז מערץ 1915. דאס עסטרייכישע מיליט־טער מיט דער הילף פון די דייטשען, וועל־כע זיינען איבעראל געווען ערפאלגרייך האבען זיך גענומען רוקען נעהענטער צו סטאניסלאוו. די רוסען האבען ארויסגע וויזען א גרוסען ווערערשטאנד. באר־זארגט זיך מיט אלע מלחמה מכשירים, און מיר אידען פון סטאניסלאוו האבען געהאט צו זעהען א פערצעהן טעגיגע שלאכט, פון מארד און פארניכטונג. די ציוויליע באפעלקערונג האט זיך באהאלי־טען אין די קעלערס, געווארט אויף דעם טויט, וועלכער האט געשוועבט פאר די אויגען, און ענדליך האבען די דייטשען, איבער טויזענטער טויטע קער־פערס ארויסמארשירט זיינרייך אין סטאר־ניסלאוו.

די אידישע באפעלקערונג איז שוין א האלבע געווען, פון פארמעגענס און אויגענס איז קיין זכר ניט געווען, מען האט גענומען דערקענען די געהרגעטע און אזעלכע שוידערליכע סצענעס ווייל איך ניט איבערגעבען.

אין יענער שלאכט זיינען אפגע־ווישט געווארען א רייהע גאליציש שטעד טלאך אויף זעהר א גרוסען שטה, ניט ארע געמען זיינען מיר בעקאנט, אבער פון די פאלגענדע שטעדטלאך איז קיין געדע־כעניש ניט פאראן.

נאדוואָרנא,
דעליטין,
זאלאטווינא,
בורשטין,
בוקאטשאווצע,
ראהאטין.

די זעקס שטעדטלאך האבען געהאט א גרויסע אידישע באפעלקערונג, וועלכע איז יעצט צוזיים אינבעראל, אפגעריסען פון זייערע פאמיליעס, ארים אין נאקעט, אז גאט זאל אויסהיטען.

געמען פון הרונגס אדער געשטאר־בענע, געדענק איך ניט, און וויל אויך ניט געדענקען, ווייל נאך וואס טראכ־טען פון דעם פארגאנגענעם.

מיט דעם צוריקקומען פון די עסט־רייכער אין סטאניסלאוו האט מר ווייי־נגערט גענומען פאדערען זיין רעכט צו פארלאזען גאליציען, און א צייט נאכ־הער איז איהם ערלויבט געווארען צו פאה־רען קיין צריך (שווייץ) וואו ער האט פארבראכט ביז נאך דער מלחמה.

קענט איהר אפשר געבען עטוואס גע־נויערס איבער די לעצטע פאגראמען, האב איך פרובירט פרעגען.

ניין, האט ער געענטפערט, אבער וויפיעל די צייטונגען שרייבען, איז ניט קיין טפח מן היים. די שווערד פון די פאגראמען איז ערגער ווי די מלחמה איז געווען. אין שווייצאריען זעהט מען די פאגראם אנטלאפענע, מעהר ווי מישונגען סתעלעטען זעהט מען ניט זיך ארומדרע־הען. דעם לעמבערגער פאגראם איז ניט צו באשרייבען. א סדום איבערקעהרע־ניש איז דארט געווען, א הריגה פון דער אידישער קהלה וועלכע מען האט געזוכט צו פארניכטען.

דעם זעקסטען מאי 1919 אין דער פריה, האט מר. ווייגערט פאראלאזט צריך און איז אפגעפאהרען קיין גענף, און שפעטער קיין פאריז, האווי, ביז ער איז געקומען צו דער שיף „אלימפיק", וועל־כע האט איהם געבראכט קיין האליפאקס דעם 17־טען מאי אין דער פריה.

אויף דער שיף איז ער אנגעגאן געפאהרען 106 שטונדען.

צום לעצט האט מר. ווייגערט בלוין צוגעגעבען, אז אבוואהל מען פארזו־כערט אז עס קענען געשיקט ווערען בריעף נאך עסטרייך, איז אבער דער פאסט פארקעהר אזוי פארלריפערט אז זערטען זעהרען וואס בריעף פון שווצאריען קומען אריין אין עסטרייך.

צוג ארונטער פון די רעלסען

רעפארטען צו יונזאן סטייטשאן האבען געמאלדען דינסטאג פריה, האס א פראכט צוג פון דער גרענד טראנק מיט אכטצעהן וואגאנען איז ארונטער פון די רעלסען אי זדער געגענט פון קינגסטאן, דרייצעהן וואגאנעס זיינען פאלסטענדיג צושמע־טערט געווארען.

דער שאדען טרעפט אן אן ערך 85 טויי־זענד דאלאר, צום מעהרסטען זיינען פארניכטעט געווארען תבואות און געוא־לין.

די ערשטע רעפארטען האבען געלויטעט דאס קיין איינציגער פון די ארבייטער איז פארוואונדעט געווארען.

עס ווערט אויך געמאלדען דאס עס האט פאסירט צוליעב דעם וואס א רעדעל איז צובראכען געווארען.

דער פאסאזשירען צוג פון מאנטרעאל וואס קומט געוועהנליך אריין ארום אכט אזייגער פריה איז צוליעב דעם עקסידענט אנגעקומען ערשט 2.30 נאכמיטאג.

בעקאנטער ענגלישער זשורנא־ליסט וועגען די פאגראמען אין פוילען

די ציוניסטישע ארגאניזאציע אין אמעריקא האט ערהאלטען א קייבעל פון די לאנדאנער ציוניסטישע אפיסעס, דא־טירט דעם 23־טען מאי, וועלכער לעזט זיך ווי פאלגט:

„די היינטיגע „טיימס" ענטהאלט א בריעף וועגען די פוילישע פאגראמען פון דעם בעקאנטען ענגלישען זשורנאליסט הענרי ברייל־ספארד, וועלכער האט זיך נאר נואס צוריק געקעהרט פון פוילען.

ברייל־ספארד איז געווען אין פינסק 2 וואכען איידער די פאגראמען זיינען פאר־נעקומען. ער ערקלעהרט אבער אז די אידישע הייזער אין פינסק זיינען גע־ראבע וועט געווארען דורך די סאלדאטען ווען זיי זיינען אריינגעקומען אין שטאדט. די אידען זיינען געצוואונגען געווארען צו טהאן אונצעהליגע ארבייטען פאר דער ארמיי ניט ווערענדיג בעצאהלט דערפאר. אלע העברעאישע אויפשריפטען זיינען ארונטערגעריסען געווארען. אפילו די אויפשריפטען פון די שהלען און האספי־טעלער. ניט קוקענדיג דערויף וואס 70 פראצענט פון דער בעפעלקערונג אין פינסק איז א אידישע איז עס בלויז צו צוויי אידען ערלויבט געווארען אז זיי זאלען נאמינירט ווערען פאר דעם שטאדטס קאונסעל. די צאהל פון אלע קאונסעל מעמבערס איז 12. די באר־דינונגען אין בראסט ליטאווסק זיינען פונקט אזוי שלעכט.

ברעיל־ספארד דענקט אז דער קאמאנדיר אין פינסק האט געסטראשעט צו שיסען יעדען איינעם פון צעהן פון דעם בעפעל־קערונג. ווען ברייל־ספארד האט זיך צוריקגעקעהרט קיין ווארשא, האט ער דיעזען סטראשענאק מיטגעטיילט צו פול־סוצקין און האט אנגעשריבען א מעמא־ראנדום וועגען דעם צו דער ברטישער מיסיע.

ברעיל־ספארד דענקט אז פילסודסקי איז מעגליך און ליבערעל, ער איז אבער ניט שטארק גענוג צו פארמינדערען אונטערדריקונג און אפילו פאגראמען. ער באהויפטעט אז יעדער איינער האט גע־מוזט זעהען פונקט ווי ער האט געזעהען ווי אזוי מען האט נאגין אפען פראנק און פריי צווטיילט אין דער צייט פון לעצטע וואהרען ליפלעטס געגען אידען אונטער אויפזיכט פון דער דאמינירענדער פאר־טיי פון דעמאווסקי און פאדארוווסקי, כדי מען זאל פארשטעהן וויי ווייט דער אנטיסעמיטיזם איז געווארען די אפיציי־עלע פאליסי פון פוילען.

נאך דעם וואס ער האט געהאט אונ־טערredונגען מיט פוילישע אפישעלס און אפיציערען און אויך מיט די אידישע פיהרער איז ער געקומען צו דער איבער־צייגונג אז די ניט טאלעראנץ פון די פאליאקען איז זעהר שווער אויסצוקורי־רען.

דענקט אז „סקאוטס" קאנען העלפען אין צייט פון א גענעראל סטרייק

גענעראל סער ראבערט בייידען פאול, פון ענגלאנד, דער גרינדער פון די באים סקאוטס, וואס געפינט זיך דא אין שטאדט אויף א ווייזיט האט געכטען ביי א בעקעט אין קינג עדווארד האטעל, אויסרעבענענ־דיג די גרויסע מעלות פון דער „סקאוט" באוועגונג, ערקלעהרט דאס אין פאל פון א סטרייק וואלטען די באים סקאוטס אויך געקאנט פיעל העלפען דער שטאדט צו טון געוויסע ארבייטען אין פארשיע־דענע דעפארטמענטען, אדער אינדוסט־ריען.

באלד נאך'ן באנקעט ווען די רעדע פון דעם גענעראל איז פארעפענטליכט געווא־רען האט מר. לואיס טשעקיאן פון דערידס קאונ־סול געענטפערט דאס די קינדער וואס שפעלען צוזאמען די באים סקאוטס זיינען מעהרסטענס ארבייטער קינדער וועמענס עלטערען וועלען וואהרשיינליך זיין אין סטרייק און דאן וועלען די עלטערען קאו־בען מעהר דעה איבער די קינדער וואס זיי זאלען טון צו העלפען די אפיציערען פון הער באי סקאט באוועגונג אדער זייערע איינענע עלטערען.

פראפעציהעט נעקסטע מלחמה פון 1926.

אין ענגלאנד איז דא אן אסטראלאג (שטערען זעהער) וועמעס פסעוודאנים איז „סעפאריאן". דיזער „סעפאריאן" האט לעצטענס געשריבען אן ארטיקעל אין דעם ענגלישען זשורנאל פון אסטרא־לאגיע אין וועלכען ער ערקלעהרט דאס די נעקסטע גרויסע מלחמה וועט אויסברעכען אין מאנאט דזשון, 1926. דאן וועט אויך דייטשלאנד זיין די אנגרייפערין און טער־קיי וועט זיין אויף דייטשלאנדס זייט.

„סעפאריאן" טענה'ט דאס סיי דעם אנפאנג פון דער יעצטיגער מלחמה און סיי די ענדע פון דיעזער מלחמה האט ער פאר־אויסגעזאגט מיט א יאהר פריהער ווי זיי האבען פאסירט. דעריבער פארדערט ער מען זאל איהם יעצט אויך גלויבען וועגען דער נעקסטער מלחמה.

נאטיס צו האמילטא־נער אידען

יונה ל. שעכטער

האט געמופט אין 65 איסב עוו. נארטה, טעלעפאן רידזשענט 5416.

ארטען געפינט זיך דער צייטווייליגער אויסגעשטאנדענער אויך. ביכער, און אויך דער סטאק פון טליתים סידורים, מערידוש לייסענס, סיטיזען פייפערס, אדרעס פיר צייטונגען וועגען דינקטליך אטענדעט ווי בעפאר אויך טיקעטס צום אידישען טעאטער ווען עס שפיעלט אין האמילטאן.

James L. SHEKTER
Justice of the Peace
Issuer of Marriage Licenes